

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΟΥ 2. ΦΥΛΛΑΔΙΟΥ.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ. Ἀνατροφή τῶν κορασίων. ΦΥΣΙΚΗ. Περί ἀέρος. ΖΩΟΛΟΓΙΑ. Ἡ Λεοπάρδαλις ἐνεδρεύουσα. ΓΕΩΡΓΙΚΗ. Οἴνοποιία.—Μηχανή διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν γεννημάτων. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ. Διαφανεῖς λαμπάδες.—Χρωματισμός τῶν οἰκημάτων.—Ἰφαντική. ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ. Χρήσις τοῦ θαλασσίου ὕδατος εἰς τὴν ἀρτοποιίαν. ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΑ. Χρήσις τοῦ σικολάτου. ΔΙΑΦΟΡΑ. Ἱατρεία τῆς ψώρας καὶ φθειριάσεως τῶν γεωργικῶν ζώων.—Ῥύποισι; φορεμάτων.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ.

Ἀνατροφή τῶν κορασίων.

Εἰς τοὺς κόλπους αὐτῶν φέρουσιν αἱ γυναῖκες τῶν κοινωνιῶν τὴν εἰμαρμένην ἀπ' αὐτὰς ἄρα ἔπρεπε κυρίως ν' ἀρχίξῃ ἡ ἔθνικὴ ἐκπαίδευσις. Τῆς τύχης μάλιστα τοῦ λαοῦ ἡ βελτίωσις καὶ τῶν ἠθῶν ἡ μεταρρύθμισις συνέχονται σφιγκτὰ μὲ τὴν ἐπιμέλειαν τῆς πρώτης ἡλικίας τῶν κορασίων. Εἰς τὰς γυναῖκας τῶ ὄντι μᾶλλον τὰρὰ τοὺς νόμους αὐτοὺς ἐδόθη ἐκ φύσεως νὰ βοηθῶσι τοῦ λογικοῦ τὴν πρόοδον. Ὅθεν διὰ νὰ κατασταθῶσιν ἄξιοι τοῦ ὑψηλοῦ τούτου ἐπαγγέλματος πρέπει νέας ἔτι νὰ περιστοιχίσωμεν μὲ ὅλας τὰς ἀναγκαίας φροντίδας, διδάσκοντες αὐτὰς ὅτι μέλλουσι ποτε μητέρες νὰ μεταταδώσωσιν εἰς τὰ τρυφερὰ αὐτῶν τέκνα.

Ἀρχίζοντες ἀμέσως ἀπὸ τὴν μόρφωσιν τοῦ πνεύματος συμφέροι νὰ παραστήσωμεν ἐγκαίρως εἰς τὰ κοράσια, ὅτι ὡς ἀδυνατοτέρου ὀργανισμοῦ αἱ γυναῖκες προωρίσθησαν νὰ κατέχωσι τὸν δεύτερον βαθμὸν εἰς τὴν τάξιν τῆς κοινωνίας, ὑποτασσόμεναι ἀλληλοδιαδόχως εἰς τοὺς γονεῖς καὶ εἰς τοὺς συζύγους.

Ἡ μήτηρ ἀνατρέφει τὰ τέκνα, διευθύνει τὴν οἰκίαν, ἐπαγρυπνεῖ τοὺς ὑπηρέτας. Ἐνίοτε ἡ γνώμη αὐτῆς ἀποφασίζει περὶ ὅλης τῆς περυσίας, τοὐλάχιστον πολλάκις ἀναγκάζεται νὰ δώσῃ συμβουλὰς. Ἀλλὰ τὰ χρέη ταῦτα δὲν ζητοῦσιν ἄρα γε καὶ νοῦν ἀνεπτυγμένον καὶ πολυειδέεις γνώσεις; Ἀπὸ τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῶν δὲν κρέματα ἡ εὐτυχία τῆς νεότητος, καὶ ἡ εὐσυνείδητος ἡσυχία τοῦ γήρως; Καὶ ὅμως ἡ ἀνατροφή τῶν γυναικῶν ὑπάρχει γενικῶς εὐκολωτέρα· ἐπειδὴ τὸ μὲν ἀρσενικὸν μάλιστα φανῆ, εὐθὺς συνδέει φιλίαν μὲ συνηλικιωτάς ἄλλους, καὶ τρέχει εἰς τὰ παιγνίδια, ἐν ᾧ τὸ κοράσιον δὲν χωρίζεται ἀπὸ τὴν μητέρα. Αὐτὴ ἄρα ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ τί νὰ ἀποκριθῇ εἰς ὅλας τὰς ἐρωτήσεις τῆς κόρης, ἐκτός τινων, διὰ τὰς ὁποίας δύναται νὰ εἰπῇ ὅτι θέλει δώσει λόγον εἰς ἄλλον ἀρμοδιώτερον καιρὸν, ὅταν δηλ. αὐξήθῃ. Εὐχῆς ἔργον νὰ μὴ κρύπτονται εἰς αὐτὴν πράγματα, τὰ ὅποια θέλει μάθειν ἀπὸ ἄλλους ἀφρεύτως. Ἄν ἐγεννήθῃ ὠραία, διατὶ νὰ ἀρνηθῶμεν εἰς αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν, διατεινόμενοι τὸ ἐναντίον; Συμφέρει ἐξ ἐναντίας νὰ πληροφορηθῇ ἐγκαίρως, ὅτι ἂν καὶ ὑπάρχῃ πλεονέκτημα ἡ ὠραιότης, μαραινεται ὅμως ταχέως ἀπὸ θλίψεως, καὶ ἀβρωστίας καὶ ἀπὸ αὐτὴν τοῦ χρόνου τὴν πρόσodon· ὅτι ἡ νεότης αὐτῆς θέλει περικυκλωθῆν ἕως ἀπὸ παγίδας, ἀλλ' αἱ παράνομοι καὶ ἀθέμητοι σχέσεις φέρουσιν ἀνεξάλειπτον ὄνειδος καὶ παντοτεινὴν δυσφημίαν, καὶ φαρμακεύουσιν ὅλας τὰς λοιπὰς τῆς ζωῆς ἡμέρας. Οἱ ἄνδρες ἀσχολοῦνται εἰς τόσα σπουδαῖα πράγματα, εἰς τὴν παιδείαν, εἰς τὸν χρηματισμὸν, εἰς τὴν δόξαν, εἰς πολιτικὰς ὑποθέσεις καὶ ἄλλα, ὥστε μάλιστα δύναται νὰ εἰσχωρήσῃ, σπανιώτερον δὲ καὶ νὰ ἐμφωλεύσῃ εἰς αὐτοὺς ἔρος πολὺν καιρὸν. Τοῦτο συμφέρει νὰ καταλάβωσιν ἑνωρὶς τὰ ἀθῶα ταῦτα καὶ ἀπειρόκακα πλάσματα, διὰ νὰ μὴ ἐξολισθήσωσιν.

Ἄλλ' ἐπὶ τῆς τρυφερᾶς ἤδη ἡλικίας πρέπει νὰ φροντίζωσι μάλιστα τὴν ἐπιμέλειαν καὶ διευθέτησιν τῶν οἰκιακῶν πραγμάτων. Ἄς βοηθῶσι τὰς μητέρας, ἄς συνειθίζωσι τὴν σιωπὴν καὶ ἄς διδάξωσι τὴν ἐχεμύθειαν ὅσον δύνανται. Ἡ γλυκύτης τοῦ ἥθους ὑπάρ-

χει ἔμφυτος εἰς τὰ κοράσια· ἀλλ' ἡ ζωηρότης τοῦ χαρακτῆρος, ἡ διάπυρος φαντασία, ὁ θυμὸς κτλ. ἐξαλείφουσι πολλάκις τὴν ἀγγελικὴν αὐτὴν χάριν ἀπὸ τῆς γυναικὸς τὸ πρόσωπον, καὶ εἰς αὐτὸ πρέπει νὰ προσέχῃ πολὺ ἡ μήτηρ. Ἡ ἀσχολία ἀρμόζει καταπάντα εἰς τὰς νεάνιδας, ὁ δὲ χορὸς καὶ ἡ μουσικὴ ὑπάρχουσι πρόσκαιρα προτερήματα. Προκριτότερα φαίνονται τὸ ἐργόχειρον τῆς βελόνης καὶ ἡ ἀνάγκωσις. Ἄς συνειθίσῃ ἄρα νὰ ῥάπτῃ τὰ ἴδια αὐτῆς φορέματα, διὰ νὰ κατασκευάσῃ ἔπειτα τὰ τῶν τέκνων. Ἄς ἔχῃ δὲ καὶ βιβλία ἐκλεκτὰ, μάλιστα γεωγραφίας καὶ ἱστορίας, διὰ νὰ μανθάνῃ, ἀλλ' ἄς μὴ μολυνθῶσι ποτὲ αἱ ἀπαλαὶ αὐτῆς χεῖρες μὲ μυθιστορίας· ἐπειδὴ συνειθισμένη εἰς τὰ κατὰ φαντασίαν καὶ ψευδῆ δὲν θέλει ἀρέσκεσθαι εἰς τὰ ἀληθῆ, ὥστε ἂν εὐτυχήσῃ νὰ μὴ τὰ γνωρίσῃ εἰς τὴν νεότητα, δὲν κινδυνεύει πλέον μετὰ ταῦτα. Ἡ σπουδὴ ξένης τινὸς γλώσσης καθίσταται ἀπαραίτητος εἰς τὴν σημερινὴν κοινωνίαν, ὅπου διαφόρων ἔθνων ἄνθρωποι συναπαντῶνται πᾶσαν ἡμέραν. Ἀλλὰ ποῖον ἄρα γε νὰ ἐκλέξωμεν; ἐκείνην βέβαια ἣτις ἔχει παντοῦ πέρασιν, καθὼς τὸ Ἰσπανικὸν τάληρον καὶ τὸ Ὀλλανδικὸν φλουρίον. Πρὸ πάντων ὅμως ζητεῖται ἡ γνώσις τῆς ἐθνικῆς διαλέκτου, εἰς τὴν ὅποιαν μάλιστα πρέπει νὰ ἀποκτήσωσι, ὅπουσὺν τινα στωμιλίαν καὶ εὐφράδειαν.

Ὁμογενεῖς! φροντίσατε νὰ καταστήσητε σχολεῖα κορασιῶν, ἂν θέλητε νὰ βελτιώσητε τὴν ἐπερχομένην γενεάν· ἐπειδὴ αἱ γυναῖκες προωρίσθησαν ἀπὸ τὸν δημιουργὸν νὰ ἐμπνέωσι τὰ πρῶτα αἰσθήματα, νὰ μορφῶσι τὰς πρώτας ιδέας, νὰ δίδωσι τὸ πρῶτον τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἀρετῆς παράδειγμα εἰς τὸν ἄνθρωπον.

ΦΥΣΙΚΗ.

Περὶ ἀέρος.

Ὁ ἀήρ, ἀπὸ τὸν ὅποιον πανταχόθεν περικυκλούμεθα, συντίθεται ἀπὸ δύο εἶδη ἀέρων, ἐξ ὧν ὁ μὲν λέγεται ὀξυγόνοσ, ὁ δὲ ἄζωτοσ. Εἰς 10 δὲ μέρη ἀέρος ἐμβαίνουσι 21 ὀξυγόνου καὶ 79 ἄζωτου μέρη. Ἄν καὶ ὁ ἄζωτοσ καὶ ὁ ὀξυγόνοσ αὐτὸσ καθαροὶ ἢ χωριστὰ ἀναπνεύ-

μενοι φέρωσιν ασφυξίαν καὶ τὸν θάνατον, οἱ δὺο ὁμῶς ὁμοῦ ἐνωμέ-
νοι συντηροῦσι θαυμασίως τὴν ἐνέργειαν τῆς ζωῆς, καθὼς τὸ φῶς
τῆς λαμπάδος, ἢ ὑποία σβέννει ἀμέσως ὅπου ὁ ἀήρ δὲν ὑπάρχει.

Ἄλλ' εἰς τὴν ἀτμοσφαιραν εὐρίσκεται ὕψωσὺν καὶ ὕδατος πο-
σότης εἰς ἀέρος κατάστασιν. Τοῦτο δὲ φαίνεται εὐχολον νὰ καταλά-
βωμεν. Ἐπειδὴ ποῦ ἀλλοῦ δύναται νὰ καταντήσῃ τὸ ὕδωρ, τὸ ὑποῖον
χωνεύει καὶ ἐξατμίζεται, ὅταν βράζωμεν εἰς τὸ πῦρ, ἢ ἡ
ὕγρασία τῶν ὀθονίων, ὅταν βρεγμένα τὰ ξηραίνωμεν; Ἄλλ' ἢ
ποσότης αὐτῆ τοῦ ὕδατος, τὸ ὑποῖον λαμβάνει ἀέρος ἐλαφρότητα,
ἐπειδὴ σύγκεται καὶ αὐτὸ ἀπὸ δύο εἶδη ἀέρος (ὄξυγόνου 1 μέρος,
ὕδρογόνου 2 μέρη) ἢ ποσότης λέγω αὕτη, διαφέρει κατὰ τὸν τό-
πον καὶ τὴν θερμότητα· οὕτω παραδ. χάριν ὅπου πλησιάζει
ποταμὸς, λίμνη, καὶ θάλασσα, ἢ περισσεύει ἢ θερμότης, ἐκεῖ καὶ ὁ
ἀτμὸς τοῦ ὕδατος εὐρίσκεται εἰς τὸν ἀέρα πλειότερος. Κατὰ
μέσον ὄρον ὁμῶς θεωρουμένου τοῦ πράγματος, δυνάμεθα νὰ πιστεύ-
σωμεν ὅτι εἰς 130 πίθους ἀέρος περιέχεται εἰς πίθος ὕδατος εἰς
ἀερώδη κατάστασιν. Ἄλλ' ἐκτὸς τούτων, εὐρίσκεται εἰς τὸν ἀέρα
καὶ τέταρτον εἶδος ἀέρος σύνθετον ἀπὸ ἀνθρακα ἢ κάρβουνον
καὶ ὄξυγόνον. Ὁ νέος οὗτος ἀήρ λέγεται ἀνθρακικὸν ὄξυδον, ἐπειδὴ
τῶ ὄντι ἂν ἐνωθῆ μετ' ὕδωρ δίδει εἰς αὐτὸ ὄξυνην γεῦσιν, ἔχει δὲ
καὶ αὐτὸς πνικτικὴν δύναμιν ἀναπνεύμενος. Ἄλλ' ἀγαθὴ τύχη εἰς
1,000,000 πίθους καθαρῶ ἀέρος, εὐρίσκονται μόνον 313 ἀνθρα-
κικοῦ ἀέρος. Ἐξ ἐναντίας δὲ περισσεύει εἰς τοὺς βαθυλοὺς ἢ ἀναε-
ρίστους τόπους, καὶ εἰς τὰ μέρη, ὅπου βράζουσι τὰ σταφύλια·
ὅθεν χρειάζεται μεγάλη προσοχή, ὅταν ἐμβαίνωμεν ἐκεῖ, καὶ ἡ
φρόνησις συμβουλεῖ νὰ μὴ προχωρῶμεν, ἂν δὲν κρατῶμεν εἰς
ἄκραν μακροῦ ξύλου ἀναμμένην λαμπάδα, ἐπειδὴ ἂν αὐτὴ ἐξα-
κολουθῆ νὰ καίῃ δὲν ὑπάρχει κἀνεὶς κίνδυνος.

Ὁ ἀήρ φαίνεται κυανοῦς (γαλάζιος), ἐπειδὴ τὸν βλέπομεν πυ-
κνωμένον ἀνατείνοντες εἰς τοὺς οὐρανοὺς τὰ ὀμμάτια. Ἄλλὰ μικρὸν
μέρος ἀέρος δὲν ἔχει πλέον αὐτὸ τὸ χρῶμα. Ὅτι δὲ ὁ ἀήρ ἔχει καὶ
γεῦσιν τινα, εὐχολον νὰ τὸ μάθωμεν, βράζοντες ποσότητά τινα

ὕδατος, ἐπειδὴ τότε ὁ ἐμπεριεχόμενος εἰς αὐτὸ ἀήρ θέλει ἐξατμι-
σθῆν πρῶτος ἀπὸ τὸ πῦρ, ὥστε ἂν πίνωμεν τὸ βρασμένον ἐκεῖνο
ὕδωρ, καὶ ἔπειτα ἄλλο ἄβραστον θέλωμεν διακρίνειν τὴν διαφορὰν.

Καθὼς τὰ ὄψαρια κινούμενα εἰς τὸν ποταμὸν ἢ εἰς τὴν θάλασ-
σαν μετατοπίζουσι τὸ ὕδωρ, ὁμοίως καὶ ἡμεῖς καὶ τὰ ζῶα ὅλα
κινούμενοι μετατοπίζομεν τὸν ἀέρα.

Ὁ ἀήρ ὡς ὕλη πρέπει νὰ ἔχῃ καὶ βαρύτητα· ὅθεν βαρύνει τινόντι
ἐπάνω τοῦ ἀνθρώπου ὡς 16, 500 χιλιογράμμων βάρος. Τοῦτο μὴ
φανῆ παράξενον, ἐπειδὴ εἴμεθα συνειθισμένοι, ἀφ' οὗ ἐγεννήθημεν.

Ὁ ἀήρ ἀπορροφᾷ τὰ 2/7 τῆς θερμότητος τὴν ὁποῖαν σέλλει εἰς
τὴν γῆν ὁ ἥλιος. Τὰ δύο ὁμῶς ἑβδομα ταῦτα ἀναφαίνονται πάλιν
καὶ θερμαίνουσι τὸν τόπον, ὅταν λείπῃ τὴν νύκτα ὁ ἀστὴρ τῆς
ἡμέρας.

Ἄλλὰ καὶ ἡ θερμότης, τὴν ὁποῖαν ἀπορροφᾷ ἡ γῆ, εἰς τὸν ἀέρα
καταντᾷ κατ' ὀλίγον ὀλίγον ὁμοίως τὴν νύκτα.

Ὁ ἀήρ μεταφερόμενος ὀρμητικῶς ὡς ἄνεμος φέρει ἀπὸ τὴν Ἀφρι-
κὴν τὴν θερμότητα, ἀπὸ τοὺς πόλους τὸ ψύχος, ἀπὸ τὸν Ὀκεανὸν τὴν
βροχὴν, ἀπὸ τὰς ἡλιοκαύσους τῆς Ἀφρικῆς ἐρήμους τὴν ξηρασίαν.

Ὁ ἀήρ τόσον τακτικῶς γίνεται βαρύτερος καὶ ἐλαφρότερος εἰς
τὴν Διακεκαυμένην ζώνην, ὥστε βλέπων τις τὸ ὕψος τοῦ βαρο-
μέτρου δύναται νὰ εἰπῆ καὶ τὴν ὥραν. Συνίσταται δὲ τὸ βαρό-
μετρον τοῦτο εἰς ἓνα σίφωνα ἀνοικτὸν ἀπὸ τὸ κάτω μέρος καὶ
κλεισμὸν ἀπὸ τὸ ἐπάνω, γεμάτον δὲ ὑδραργύρου, τὸν ὁποῖον
βαρυνόμενος ὁ ἀήρ ἀναβιβάζει ὑψηλότερα, γινόμενος δὲ ἐλαφρό-
τερος ἀφίνει νὰ πίπτῃ κάτω ἡμισυν π. χ. ἢ ἓνα δάκτυλον.

Ἄλλ' εἰς τὰ κλίματα, ὅπου ἡμεῖς ζῶμεν, ὡς τὰς ἄκρας τῆς γῆς
ὀνομαζόμενας πόλους ὁ ἀήρ αὐξάνει καὶ ὀλιγοστεύει εἰς τὸ βάρος
ἀκατάστατα.

Γενικῶς ὁμῶς οἱ ψυχροὶ ἄνεμοι καὶ ἡ βροχὴ τὸν καθιστῶσι
βαρύτερον, οἱ δὲ θερμοὶ ἐλαφρότερον.

ΖΩΟΛΟΓΙΑ.

Ἡ Λεοπάρδαλις ἐνεδρεύουσα.

Εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ἀφρικὴν, κατὰ τὸ ἀκρωτήριο τῆς Καλῆς Ἑλπίδος εὐρίσκεται πλῆθος λεοπαρδάλεων, τὰς ὁποίας κακῶς ἐκεῖ ὀνομάζουσι τίγρεις, θηρία τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδῶν. Διακρίνεται δὲ ἡ λεοπαρδαλις ἀπὸ τὸν πανθήρα ἢ τὴν πάρδαλιν (*felis pardus*) τῆς ἀρκτώας Ἀφρικῆς διὰ τῆς μικρότητος τῶν κηλίδων, μετὰ τὰς ὁποίας ἔχει κατετσιγμένον ὅλον τὸ δέρμα, τοῦ μεγαλητέρου ἀναστήματος, καὶ τῶν βραχυτέρων σκελῶν. Ὅταν ἐνεδρεύῃ τὴν ἄγρην, κείται ἔχουσα τὴν μὲν κεφαλὴν ἀναμέσον τῶν ἐκτεταμένων μελῶν, τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς ὑψωμένους εἰς τὰ ἄνω, καὶ εἰς αὐτὴν μάλιχα τὴν θέσιν φαίνεται ἡ ἐξαιρετος αὐτῆς ὠραιότης. Διαγράφεται δὲ ὡς ἀλκιμώτατον θηρίον, πηδῶν μεταξὺ ξύλων καὶ λίθων μετὰ ἀξιοθαύμασόν τινα ταχύτητα. Ἀπὸ τὰ ζῶα, τὰ ὁποῖα δεικνύουσιν εἰς τὰ θηριοτροφεῖα τῆς πολιτισμένης Εὐρώπης, δὲν πρέπει νὰ κρίνωμεν περὶ τῆς ἐλευθέρας λεοπαρδάλεως· ἐπειδὴ ἐκεῖνα περικλεισμένα εἰς στενὸν οἰκίσκον ἢ περίφραγμα, καταπεποννημένα δὲ, ποτὲ μὲν ἀπὸ τὴν πείναν, ποτὲ δὲ ἀπὸ τὰς μαστιγώσεις τῶν θηροφυλάκων γίνονται ἄκαμπτα ἢ ἄθυμα.

Εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῆς πατρίδα ἡ λεοπαρδαλις καταδιώκει ἐξαιρέτως τὸν αἰγαγρον (*antilope*), τὸν νέον καὶ γηραιὸν πίθηκον, τὸν σκοπελοτρόχον καὶ τὰ λαγίδια· πρὸς τούτοις δὲ τὰς ἀγέλας, τὰ πωλάρια, καὶ τὰ νεογνὰ μωσχάρια τῶν ἀποίκων, τὰ ὁποῖα τὴν τρέμουσι. Συχνάκις δὲ διασπαράττει καὶ ἀνθρώπους· γενικῶς ὅμως ἀποφεύγει τοῦτον τὸν πόλεμον φοβούμενη, τοῦλάχιστον εἰς τὰ περίχωρα τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος. Ὅρμα δὲ ἐναντίον αὐτῶν, ὅταν κοιμῶνται, ἢ ὀδοιπορῶσι μόνι ἢ τὴν παρορῶνται πρῶτοι. Τὴν νύκτα ἀκούεται συχνάκις ἡ φοβερὰ αὐτῆς ὠρυγὴ, μετὰ τὴν ὁποίαν περιτρέφεται μακρόθεν εἰς τὰς ἀγέλας καὶ τὰς ἐπαύλεις, εἰς τὰς ὁποίας πολλάκις ὄρμα διὰ νὰ ἀρπάσῃ τὸ θήρευμα, χωρὶς καὶ οὔτε νὰ τὴν ἐννοήσωσιν οἱ ἄγρυπνοι σκύλοι. Καθὼς

δὲ ἀγρεύουσι τὴν θάιναν, ζωγροῦσι καὶ αὐτὴν εἰς παγίδας ἀπὸ πέτρας καὶ κορμούς κατασκευασμένας, ἀπολύοντες κατ' αὐτῆς τοὺς σκύλους διὰ νὰ συνειθίσωσιν εἰς τοῦτο. Πολλάκις κατ' αὐτὴν τὴν περίστασιν ἀποθνήσκει ἡ λεοπάρδαλις· ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν δύο τῶν ἐχθρῶν αὐτῆς περιπίπτουσιν εἰς τὴν αὐτὴν τύχην. Ὄταν δὲ κυνηγῶσιν αὐτὴν εἰς τὸ πεδίον, καταφεύγει εἰς κἀνὲν δένδρον, ἂν τύχη, καὶ τότε ὑπάρχει μέγας κίνδυνος νὰ τὴν πλησιάσῃ ὁ ἄνθρωπος, ἀλλὰ τελευταῖον γίνεται εὐκόλως λάφυρον τῆς βολῆς τῶν κυνηγῶν. Δὲν δυνάμεθα βέβαια νὰ τὴν παραβάλωμεν μὲ τὸν λέοντα ἢ τὴν τίγριν, ἀλλὰ πρέπει νὰ τὴν θεωρήσωμεν πάντοτε ὡς ἀγριώτατον καὶ δυνατὸν ζῶον, τὸ ὁποῖον καὶ εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους δὲν φοβεῖται κἀνὲν ἄλλο θηρίον μεγαλῆτερον, σὺτ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον. Οἱ ὄνυχες καὶ τὰ ὀδόντια τῆς λεοπαρδάλεως καταθραύουσιν ἐν ἀκαρεῖ τὸ προστυχόν, καὶ πολλοὶ κυνηγοὶ εἰς τὸ νότιον ἀκρωτήριον τῆς Ἀφρικῆς, οἵτινες δὲν εὐτύχησαν νὰ τὴν πληγώσωσι καιρίως, ἔγειναν θύμα τῆς λύσσης τοῦ φοβεροῦ τούτου ζώου.

ΓΕΩΡΓΙΚΗ.

Οἶνοποιία.

Κατ' αὐτὰς ἐξεδόθη κατὰ Βασιλικὴν διαταγὴν Ἑρμηνεία πραγματευομένη τὴν ἀμπελοουργίαν καὶ οἶνοποιίαν καὶ διανεμομένη εἰς τοὺς γεωργοὺς τῆς Ἑλλάδος δωρεάν.

Τὸ ἀντικείμενον τοῦτο εἶναι τόσον σπουδαῖον, αἱ τοιαῦται γνώσεις εἶναι τόσον ἀναγκαῖαι καὶ τόσον ὠφέλιμοι, ὥστε πρέπει παντοιοτρόπως νὰ διαδίδωνται καὶ συχνὰ νὰ ἐπαναλαμβάνωνται· ἐπομένως δὲν εἶναι ἐκτὸς τοῦ προκειμένου τοῦ περιοδικοῦ τούτου συγγραμματος ν' ἀνακεφαλαιωθῶσιν ἐνταῦθα τὰ κυριώτερα μέρη τῆς περὶ τῆς ὀ λογος Ἑρμηνείας.

Τὸ κλίμα τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἐπιτηδεύτατον εἰς τὴν ἀμπελοφυτεῖαν, καὶ τὰ σταφύλιά μας ἀποκτοῦν ὅλας τὰς ιδιότητες, ὅσαι ἀπξίτουνται διὰ κατασκευὴν ἐκλεκτοῦ οἴνου. Μ' ὅλα ταῦτα ὀλίγα καλὰ κρασιά ἔχομεν καὶ αὐτῶν ἡ διάρκεια εἶναι ὀλιγοχρόνιος.

Διατί δὲ τοῦτο; διότι οὔτε περὶ τῆς θέσεως τῶν ἀμπελώνων οἱ περισσότεροι φροντίζουσιν, οὔτε περὶ τῆς φύσεως τῆς γῆς, οὔτε περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν κλημάτων, οὔτε περὶ στυλώματος καὶ ἄλλων ὠφελίμων ἐργασιῶν, οὔτε περὶ τοῦ ἐγκαίρου τρύγους, οὔτε περὶ τοῦ πατήματος τῶν ὠρίμων καὶ ἀβλαβῶν μόνον σταφυλίων, οὔτε περὶ τοῦ σκεπάσματος τῶν κάδδων ἐν καιρῷ τῆς βράσεως, οὔτε περὶ τοῦ συνοῦ ἀπογεμίσματος καὶ καλοῦ σφαλίσματος τῶν βαρελίων, οὔτε περὶ μεταγγίσματος, οὔτε τέλος περὶ διατηρήσεως τῶν κρασίων εἰς ὑπόγεια· ἐκ τούτων πάντων μᾶς συμβαίνουσι ζημίαι ὄχι ὀλίγαι. Ἐν ᾧ τὰ κρασία μας ἤμποροῦσαν νὰ πωληθοῦν μὲ καλὰς τιμὰς ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ ἔχωμεν μεγάλη κέρδη, ἡμεῖς, ἢ τοῦλάχιστον οἱ ἐν τῇ Ἑλλάδι διατρίβοντες ξένοι, ἀναγκάζονται νὰ φέρουν ἕξωθεν καλὰ κρασία, μὴ εὐχαριστούμενοι ἀπὸ τὰ ἐδικά μας. Τρώντι τινὲς μόνον νῆσοί μας παράγουν καλὰ κρασία, τὰ λοιπὰ εἶναι μετριώτατα, καὶ τινα ἀνεύφορα διὰ τὴν γεῦσιν των εἰς τοὺς ὄσους δὲν τὰ ἐσυνείθισαν, καθὼς τὰ τῆς Πελοποννήσου, ὅπου ἐπεκράτησεν ἡ συνείθεια νὰ βάλουν ῥητινὴν εἰς τὰ κρασία των.

Ἀναβάλλοντες εἰς ἄλλον ἀρμολιώτερον καιρὸν τὴν ἀνάλυσιν τοῦ περὶ ἀμπελοουργίας μέρους τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος Ἑρμηνείας, περιοριζόμεθα πρὸς τὸ παρὸν εἰς τὴν οἰνοποιίαν, τῆς ὁποίας ἡ διδασκαλία ἤμπορεῖ νὰ ὠφελήσῃ περισσότερο εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν ἀρχίζουν αἱ πρῶται αὐτῆς ἐργασίαι.

Τὸ τρύγος πρέπει ν' ἀρχίζῃ ὅταν ἡ ὠρίμασις τῆς σταφυλῆς φθάσῃ εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τῆς, χωρὶς ὅμως νὰ παρακμάσῃ· διότι εἶναι μὲν ἀνάγκη διὰ τὴν κατασκευὴν καλῶν οἴνων νὰ ἦναι τὰ σταφύλια ὄριμα, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ παρωριμάσουν, ἐπειδὴ τότε ὁ καρπὸς ὀλιγοσειεῖ, καὶ μάλιστα ἂν ἦναι ἡλιοκαῖται ἢ καιροὶ ἀνεμώδεις. Τὸ τρύγος πρέπει πρὸς τούτοις νὰ γίνεται εἰς εὐδίους ἡμέρας καὶ μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς ὀμίγλης καὶ τῆς δρόσου. Πρέπει δὲ τινὰς νὰ μετχειρισθῇ ὅλα τὰ μέσα διὰ νὰ γεμίσῃ τὸν ληνὸν τοῦ αὐθημερόν· διότι ἡ βράσις γίνεται ἄτακτος καὶ ἐκ

τούτου βλάπτεται ἡ διάρκεια τοῦ οἴνου ὅταν τὰ σταφύλια δὲν εἶναι κομμένα τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ δὲν πατώνται συγχρόνως.

Τὰ ξηρὰ σταφύλια καὶ τὰ σάπια πρέπει νὰ ξεχωρίζωνται, τὰ δὲ ἄγουρα ν' ἀφίνωνται τινὰ καιρὸν ἀκόμη διὰ νὰ ὠριμάσουν. Ἡ λευκὴ σταφυλὴ δὲν πρέπει νὰ ξεβρωγιάζεται εἰς τὸ κλίμα μας, ἡ μέλαινα ὅμως πρέπει νὰ χωρίζεται ἀπὸ τὰ τσαμπία· μέρος μόνον αὐτῆς πρέπει νὰ μένη ἀξεβρωγίασον, δηλ. κατὰ τὸ χρῶμα τὸ ὁποῖον ἐπιθυμεῖ νὰ δώσῃ τις εἰς τὸ κρασίον του· ὅσον ὀλιγώτερα εἶναι τὰ τσαμπία εἰς τὴν βράσιν, τόσο λεπτότερος καὶ εὐάρεστος γίνεται ὁ οἶνος. Ὅταν τὰ βάλῃ τινὰς ὄλα, ὁ οἶνος γίνεται πνευματωδέστερος μὲν, ἀλλὰ παχὺς καὶ βαρὺς.

Τὸ πάτημα πρέπει νὰ γίνεται ἐντελὲς διὰ νὰ ζουλισθοῦν ὅλα αἱ ῥάγες· διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὴν Εὐρώπῃ ἔχουν μηχανὰς διὰ τὸ ζούλισμα τῶν σταφυλίων. Πρέπει νὰ ἦναι προσεκτικὸς τις καὶ νὰ μὴ κατεβάξῃ τοὺς πατητὰς εἰς τὸν ληνόν, πρὶν βεβαιωθῇ ὅτι δὲν ὑπάρχει πολὺ ἀνθρακικὸν ὄζυ, τὸ ὁποῖον γεννᾶται ἀπὸ τὴν βράσιν καὶ ἤμπορεῖ νὰ πνίξῃ τὸν ἀνθρωπον, ὅταν μάλιστα τὰ σταφύλια εὐρίσκωνται εἰς τὸ πατητήρι πρὸ πολλῶν ἡμερῶν. Συχνάκις πίπτουν εἰς ἀσφυξίαν ἄνθρωποι ἐξ αἰτίας αὐτῆς τῆς δυσαναπνεύστου ἀτμίδος καὶ ἀποθνήσκουν, ἂν δὲν τοὺς προλάβουν.

Ἀφοῦ πατηθοῦν τὰ σταφύλια πρέπει νὰ τραβιγθῇ ὁ μούστος καὶ νὰ χυθῇ εἰς κάδδους διὰ νὰ βράσῃ. Οἱ κάδδοι πρέπει νὰ σκεπάζωνται μὲ σανίδια καὶ μὲ πανία ἢ μὲ τάπητας διὰ νὰ ἐμποδίζεται ἡ συνάφεια τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀέρος, καὶ ἡ ἐξάτμισις τῆς εὐωδίας καὶ δυνάμεως τοῦ κρασίου. Ἐν ὅσῳ ὅμως διαρκεῖ ἡ βράσις δὲν πρέπει νὰ σκεπάζωνται οἱ κάδδοι ἢ τὰ βαρέλια ὅλως δι' ὄλου· διότι τὸ γεννώμενον ἀνθρακικὸν ὄζυ, μὴ εὐρίσκον ἐξοδόν, στενοχωρεῖται καὶ ἤμπορεῖ νὰ σπάσῃ τὰ ἀγγεῖα. Εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ σκέπασμα αὐτὸ ἀμελεῖται ὅλως δι' ὄλου· εἰς τὴν Εὐρώπῃ ἔχουν μηχανὰς τὰς ὁποίας ἐπιθέτουν εἰς τοὺς κάδδους καὶ ἐμποδίζουν τὴν εἴσοδον τοῦ ἀέρος.

Ἀφοῦ τελειώσῃ ἡ βράσις τοῦ κρασίου εἰς τὸν κάδδον, πρέπει

αμέσως νὰ τραβιχθῆ καὶ νὰ βαλθῆ εἰς τὰ βαρέλια, τὰ ὅποια πρέπει νὰ ἦναι καλοπλυμένα καὶ θειαφοκαπνισμένα, νὰ γεμίζονται καλὰ καὶ νὰ στουμπώνονται. Ἀφίουν μ' ὅλον τοῦτο μικρὰν τρύπαν πλησίον τῆς μεγάλης διὰ νὰ ἐξέρχεται τὸ ἀνθρακικόν· διότι τὸ κρασί, καὶ ἀφοῦ βαλθῆ εἰς τὰ βαρέλια, ἐξακολουθεῖ ἀκόμη νὰ βράζῃ ἡσυχότερα. Διὰ τῆς βράσεως ταύτης ἐκπίπτουν τὰ βαρέλια, τὰ ὅποια πρέπει συχνὰ ν' ἀπογεμίζονται μὲ τὸ αὐτὸ εἶδος τοῦ κρασίου, διὰ νὰ μὴ μένῃ ἡ ἐπιφάνεια κενή, καὶ εἰσερχόμενος ὁ ἀὴρ εἰς αὐτήν, φθείρῃ τὸ κρασίον. Ἀφοῦ τελειώσῃ καὶ ἡ ἡσυχος βράσις, κλείουν καὶ τὴν μικρὰν τρύπαν.

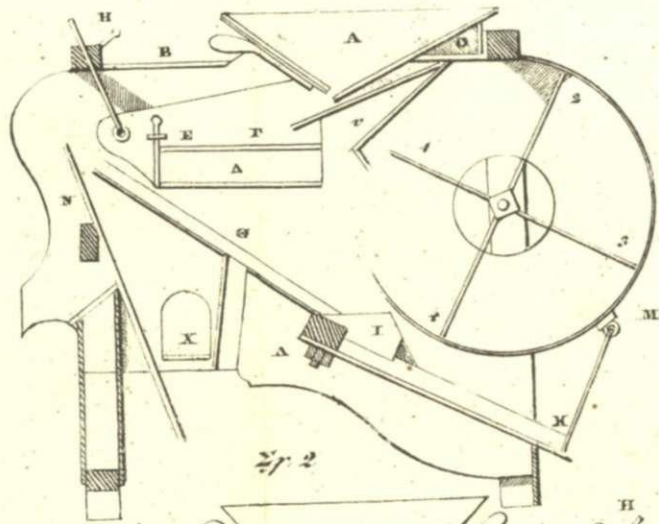
Τὰ στέμφυλλα ἢ τσίπουρα πρέπει νὰ ἐκπιέζονται, ἀλλὰ τὸ ἐξ αὐτῶν κρασίον νὰ μὴ μιγνύεται μὲ τὸ τοῦ ληνοῦ· διότι εἶναι στυφόν καὶ ἀφαιρεῖ τὴν λεπτότητα καὶ τὴν φυσικὴν νοστιμάδαν τοῦ κρασίου· εἶναι καλλήτερα νὰ τὸ βάλῃ τινὰς ξεχωριστά. Τὰ πιεστήρια ἢ μάγγανα τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἀτελεῖ· εἰς τὴν Εὐρώπῃ ἔχουν ἐντελέστερα.

Τὰ ὑπόγεια συντείνουν πολὺ εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ κρασίου, μάλιστα εἰς τὸ καυστικὸν κλίμα μας, καὶ ἐν ὅσῳ δὲν ἀποκτήσωμεν τοιαύτας οἰνοθήκας, ποτὲ δὲν θέλομεν ἔχει πολυχρονίους καὶ καλοὺς οἴνους.

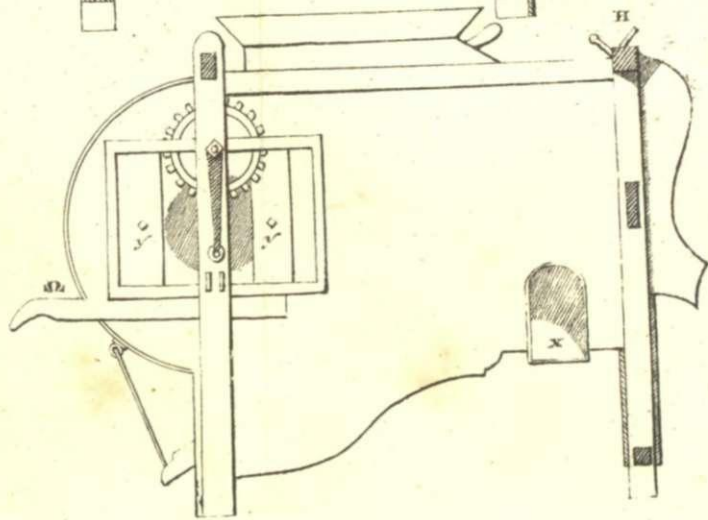
Ἐπειδὴ τὰ ἑτερογενῆ μέρια τοῦ κρασίου κατακάθηνται εἰς τὸ βαρέλι καὶ σχηματίζουν τὴν τρύγα ἢ τὸ καταπάτι, τὸ ὅποιον κινούμενον τὴν ἀνοιξιν βράζει καὶ φθείρει τὸ κρασίον, πρέπει νὰ μεταγγίζονται τὰ βαρέλια τὸν Μάρτιον πρὸ τῆς ἰσημερίας. Τὸ μεταγγισμὰ τῶν δυνατῶν κρασίων ἠμπορεῖ ν' ἀναβληθῆ καὶ ἕως τὸν Ἀπρίλιον καὶ Μάϊον, πρὶν ὅμως ἀνθίσῃ ἡ ἄμπελος. Ἡ ἐργασία αὕτη πρέπει νὰ γίνεταί εἰς εὖδιον καιρὸν καὶ μὲ βόρειον ἄνεμον. Τὰ νέα βαρέλια πρέπει νὰ ἦναι πλυμένα καὶ θειαφωμένα. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ ἀμέλεια τοῦ μεταγγίσματος εἶναι μία ἀπὸ τὰς κυριωτέρας αἰτίαι τῆς διαφθορᾶς τῶν κρασίων μας.

Εἰς τὴν Εὐρώπῃ ληχαρίζουν πρὸς τούτοις τὰ κρασία διὰ νὰ τὰ καθαρίσουν ἀπὸ τὰ λεπτὰ μέρια, τὰ ὅποια μένουν καὶ μετὰ

Σφ. 1.

Σφ. 2.

τὸ μετάγγισμα. Μεταχειρίζονται δὲ κυρίως τὰ ἀσπράδια τοῦ αὐγοῦ καὶ τὴν ψαρόκολλαν. Τὰ νέα καὶ μέτρια κρασία χάνουν τὴν στυφάδα των διὰ τοῦ λαγαρίσματος, τὰ δὲ καλὰ γίνονται λεπτότερα.

Διὰ ν' ἀποκτήσουν τὰ κρασία τὴν ποιότητα τῶν ἐκλεκτῶν οἴνων πρέπει νὰ ἐμβαίνωσιν εἰς βοκάλια, ὅπου διατηροῦνται καλήτερα. διότι βάλονται εἰς αὐτὰ καθαρισμένα καὶ χωρισμένα ἀπὸ τὴν ὑποστάθμην, τὸ δὲ κλείσιμον γίνεται εἰς τὰ ὑαλία ἐντελέστερον παρὰ εἰς τὰ ξύλινα ἀγγεῖα, ὅπου ὁ ἀήρ εὐρίσκει πάντοτε τὸν τρόπον νὰ εἰσχωρέσῃ. Τὰ βοκάλια κλείουν μὲ καλοὺς φελλοὺς, τοὺς δένουν μὲ σύρμα εἰς τὸν λαιμὸν αὐτῶν, πισσώνουν τὸ στόμιόν των καὶ τὰ πλαγιάζουν εἰς τὰ ὑπόγεια.

Ἴδου οἱ κυριώτεροι περὶ οἰνοποιίας κανόνες ἐρανισθέντες ἀπὸ τὴν Ἑρμηκίαν τοῦ Κ. Παλαιολόγου, ὅσιν καὶ αὐτὸς τὴν ἐρανίσθη ἀπὸ τὰ συγγράμματα τῶν περιφημοτέρων οἰνολόγων τῆς Εὐρώπης καὶ ἐφήρμοσεν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ἄλλοτε θέλωμεν ὁμιλήσει περὶ τῶν διαφορῶν τῶν κρασιῶν καὶ τῶν μέσων τῆς θεραπείας αὐτῶν.

Περιγραφή τῆς μηχανῆς διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν γεννημάτων.

(Ἰδ. φυλλάδιον I. τῆς ἱστορίας καὶ τὴν ἐπισυναπτομένην ἐνταῦθα εἰκόνα.)

Σχ. I. Παρασταίνει τὴν διατομὴν τῆς μηχανῆς.

Α. Ὁ κῶνος (σκαφίδα, κοφινίδα), εἰς τὸν ὁποῖον γίνονται τὰ γεννήματα.

Β. Λαβὴς τῆς συρτῆς σανίδος διὰ τῆς ὁποίας ἀνοίγοκλείεται ἡ τρύπα τοῦ κώνου.

Γ, Δ. Τὰ ὀριζόντεια δρεμόνια ἢ κόσκινα, τῶν ὁποίων ἡ χρῆσις εἶναι νὰ δέχωνται τὰ ἄχυρα, πέτρας καὶ λοιπὰ χοντρά σκύβαλα τῶν γεννημάτων· τὰ δὲ γεννήματα πίπτουν διὰ τοῦ δρεμονίου εἰς μίαν πλαγίαν ἐπιφάνειαν, ἣ ὁποία τὰ φέρει εἰς τὸ πλάγιον κόσκινον Κ· τὰ ἐκκαθαρισμένα καὶ ἀλέραια γεννήματα ἐξέρχονται διὰ

τῆς ἐξόδου τοῦ κοσκίνου K, ἐν ᾧ τὰ μικρότερα καὶ ἀτελεῖ πύπτουν κάτωθεν τοῦ κοσκίνου.

M. Εἶναι δύο σχοινία διὰ τῶν ὁποίων στερεύονται ἡ κρεμάται τὸ δοχεῖον τοῦ κοσκίνου κατὰ τὸ μέρος A M καὶ λαμβάνει ἕνεκα τούτου ἐλευθέραν κίνησιν.

Ἐντὸς τῆς μηχανῆς εἶναι ἡ ἐπίθετος σανὶς Θ, ἥτις ἀναβιβάζεται καὶ καταβιβάζεται, διὰ τὴν ἐξωρίξιν δι' ἰδιαιτέρου σωλῆνος τὰς ἀκαθαρσίας καὶ τὰ ἐλαφρὰ ἢ ἄμεσα σπυρία ἀπὸ τοὺς καλάμους.

N. Εἶναι μία σανὶς ὡς παραπέτασμα εἰς τὴν ἄκραν τῆς μηχανῆς καὶ χρησιμεύει νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς ἐλαφροὺς καρπούς νὰ λιγνίζωνται ὁμοῦ μὲ τὰ ἄχυρα.

H Εἶναι δύο σίδηρα εἰς τὰ ὁποῖα κρεμάται τὸ δοχεῖον τῶν κοσκίνων Γ καὶ Δ, τὸ ὁποῖον ἐκκρεμάται προσέτι καὶ ἀπὸ τὴν ἀγκυλὴν O καὶ οὕτω κινεῖται ἐλευθέρως.

I, 2, 3, 4. Εἶναι ξύλινα πτέρυγες, αἱ ὁποῖαι ἀνεμίζουσι τὸν κονιορτὸν, τοὺς ἀθήρας καὶ τὰ ἐλαφρὰ σπείρια ἀπὸ τὰ μεστά.

Y. Εἶναι ἓνα διάφραγμα ἐντὸς τῆς μηχανῆς, τὸ ὁποῖον ἐμποδίζει τὸν προξενούμενον ἀπὸ τὰς πτέρυγας ῥοῦν τοῦ ἀνέμου, ἀπὸ τοῦ νὰ φυσᾷ εἰς τὸ στόμιον τοῦ κώνου.

X. Θυρὶς πρὸς διέξοδον τῶν σκυβάλων καὶ λπ.

Τὸ Σχ. 2. παρασταίνει τὸ κατὰ μῆκος πρῶσωπον τῆς μηχανῆς.

Y. Y. Εἶναι δύο τρύπαι δι' ὧν κλείεται ἡ δίοδος τοῦ ἀέρος· δι' αὐτῶν δύναται τις, κατὰ τὴν ιδιότητα τῶν γεννημάτων, νὰ διδῇ καὶ τὸν ἀνάλογον ἀέρα εἰς τὴν μηχανήν.

Ω. Εἶναι λαβίδες πρὸς μεταφορὰν τῆς μηχανῆς.

Περὶ τῆς χρήσεως τῆς μηχανῆς διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν γεννημάτων.

Διὰ τὴν ἐκκαθαρισθῆναι τὰ ἀλωνισμένα γεννημάτα μετεχειρίσθησαν πολλάκις διαφόρους τρόπους καὶ μέσα, τὰ ὁποῖα ὅμως ὡσεπιτοπλείστον δὲν ἦσαν ἐντελεῖ, διότι δὲν κατόρθωσαν νὰ διαχωρίσουν τὸν σῖτον ἀπὸ τὴν αἶραν καὶ ἄλλα ζιζάνια καὶ λοιπὰ

ἢ ἐπισυναπτομένη μηχανή, ἥτις εἰσῆχθη ἤδη ἐπωφελῶς εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀναπληρώνει τὴν ἔλλειψιν ταύτην.

Διὰ τὴν χρῆσιν τῆς μηχανῆς ταύτης εἶναι ἀναγκαῖαι αἱ ἐξῆς ὁδηγίαι:

A. Θέτει τις τὴν μηχανὴν τοιοῦτοτρόπως, ὥστε ἡ στρογγύλη ἄκρα νὰ ἴηαι γυρισμένη πρὸς τὸν ῥοῦν τοῦ ἀέρος (courant d'air) διὰ τὴν ἀπομακρύνωνται οὕτω τὰ ἄχυρα καὶ ὁ κονιορτὸς, τὰ ὁποῖα ἡ μηχανὴ ἐκβάλλει.

B. Χύνει ἔπειτα εἰς τὸν κῶνον, τὰ καθαρισθησόμενα γεννημάτα, καὶ ἐμβάλλει τὴν ὑπὸ τὸν κῶνον κειμένην σανίδα B ὅσον ἀρκεῖ, γυρίζων ἐν ταύτῃ 60-80κις εἰς κάθε λεπτὸν τὸν κύλινδρον.

Γ. Τὸ δρεμόνιον ἢ χοντρὸν κόσκινον χρησιμεύει νὰ διαχωρίξῃ τὰ γεννήματα, ἀπὸ τὰ ἄχυρα, πέτρας καὶ λοιπὰ χοντρὰ σκύβαλα.

Δ. Ὄταν, παρ. χ., θέλῃ τις νὰ ἐκκαθαρίσῃ τὸν σῖτον ἀπὸ τὰ ἄχυρα κτλ. τὸ ἀσφαλέστερον εἶναι τὸ νὰ ἀφαιρήσῃ τὸ ἄνω δρεμόνιον, νὰ μὴν ἐμβάλλῃ παραπολὺ τὴν σανίδα B., καὶ νὰ καταβιάσῃ τὴν ἐντὸς τῆς μηχανῆς κειμένην σανίδα, ὥστε νὰ ἴηαι εἰς ἀναλογίαν μὲ τὸ ῥοῦν τοῦ ἀέρος, τοῦ κινουμένου διὰ τῶν πτερύγων, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ ἴηαι ἰκανὸς νὰ σπρώγῃ τὰ ἄχυρα καὶ τὰ ἄμεσα σπείρια τῶν γεννημάτων πέραν τοῦ σανιδίου εἰς τὸν ὀχετὸν (κανάλι), ὅπου τὰ παραμερεῖ.

Ἐν τοσούτῳ τὸ μεστὸν σιτάρι περᾶ ἀπὸ τὸ κόσκινον, διὰ τὴν ἐκκαθαρισθῆναι ἀπὸ τὸν κονιορτὸν καὶ τὰ σκύβαλα.

E. Ὄταν ὑπάρχουν πολλὰ εἶδη γεννημάτων ἀνακατωμένα καὶ θέλῃ τις νὰ τὰ ξεχωρίσῃ, πρέπει νὰ ἔχῃ διαφόρων εἰδῶν κόσκινα, τῶν ὁποίων αἱ τρύπαι νὰ ἴηαι ἀνάλογοι κατὰ τὸ μέγεθος μὲ τὸ εἶδος τῶν γεννημάτων, ὥστε τὸ ἐν εἶδος νὰ περᾶ διὰ τοῦ κοσκίνου, τὸ δὲ ἄλλο νὰ ἐφολισθαίνῃ. Παρατηρητέον ἐν ἐνὶ λόγῳ ὅτι τὰ μὲν βαρῆα γεννήματα ξεχωρίζονται ἀπὸ τὰ ἐλαφρὰ διὰ τοῦ ἀέρος, τὸν ὁποῖον αἱ πτέρυγες προξενοῦν, τὰ δὲ μεγάλα χωρίζονται ἀπὸ τὰ μικρὰ διὰ τῶν κοσκίνων.

BIOMHXANIA.

Διαφανεῖς λαμπάδες.

Ἀνάλυσαι λεύκωμα φαλαίνης εἰς κακκάβην πυρακτουμένην διὰ τοῦ ἀτμοῦ ἢ εἰς θερμὸν ὕδωρ διὰ νὰ μὴ αὐξήθῃ πολὺ ἡ θερμότης ἀπὸ τὸ πῦρ ὑποκαίμενον ἀμέσως· Πρόσθεε 5 ἐπὶ τοῖς 0/0 περι-
που λευκοῦ κηρίου· ἀνακίνησον καὶ χύσαι ἔπειτα τὸ μίγμα τοῦτο εἰς κασσιτερίνους (καλαίνους) τύπους (καλούπια) περιεχομένους ὅλους εἰς κιβωτὸν ξυλίνην. Ἄν θέλῃς δὲ καὶ νὰ χρωματίσῃς τὰς λαμπάδας ταύτας πρόσθεε εἰς τὸ λεύκωμα τῆς φαλαίνης κάρμινον, ἢ κίτρινον τοῦ χρωμίου ἢ κυανοῦν ἢ πράσινον ἀπὸ ἀνθρακικὸν χαλκόν, τὰ ὅποια δὲν βλάπτουσι τὴν διαφάνειαν, ἀλλ' αὐξάνουσι ἐξ ἐναντίας τὴν λαμπρότητα.

Τὸ φῶς τῆς λευκωματικῆς ταύτης λαμπάδος ἔχει τὸν αὐτὸν λόγον πρὸς τὸν τῆς κηρίνης, τὸν ὅποιον ὁ ἀριθμὸς 14, 20 πρὸς τὸν 13, 61· ἐκτὸς τούτων ἡ τοιαύτη λαμπὰς δὲν στάζει τύσον καθὼς ἡ ἄλλη, ἂν καὶ ἀναλύεται ταχύτερον.

Χρωματισμὸς τῶν οἰκημάτων.

Ἐνώσον τὸ ζητούμενον χρῶμα μετὰ τὸν γύψον ἐν ᾧ ἀναδεύεται. Ἄν ἐνώσης ὅμως γύψους διαφόρους κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον χρωματισμένους, θέλεις μιμηθῆ διάφορα εἶδη μαρμάρων, χωρὶς σχεδὸν ν' αὐξήσῃ ἡ ἐργασία καὶ ἀκολουθῶς ἡ δαπάνη. Ὁ τοιοῦτος δὲ χρωματισμὸς προκρίνεται πολὺ παρὰ τὸ χαρτίον, ὅχι μόνον ὡς στερεώτερος καὶ μονιμώτερος, ἀλλ' ἐπειδὴ δυνάμεθα ξέοντες τὸν γύψον νὰ δώσωμεν εἰς αὐτὸν τὴν πρώτην λαμπρότητα, ἂν βυπωθῇ ἀπὸ τὴν πολυχρονότητα ἢ ἄλλην τινὰ αἰτίαν.

Υφαιρτική.

Τὸ σπαρτίον (*Genista hispanica*) τὸ ὅποιον σπείρεται κατὰ Σεπτέμβριον, χρησιμεύει ὡς τροφή τῶν ζώων, περὶ τὸν 3. χρόνον· τὸν δὲ 6. καὶ 7. τὸ κόπτουσι μέχρις ἐδάφους. Εἰς τὸ τέλος Φεβρουαρίου ἀναβλαστάνουσι κλαδία αὐξανόμενα τὸν Αὐγουστον καὶ Σεπτέμβριον ὡς 18 καὶ 24 δακτύλους· τὰ ὅποια συνάγουσιν ὡς δράγματα καὶ ἠλιάζουσι ὡς 10 ἡμέρας· ἔπειτα κοπανί-

ζουσι ὡς τὸ λινάριον καὶ καννάβιον διὰ νὰ πέσῃ ὁ ἐξωτερικὸς φλοιὸς, φέρουσι νὰ βραχῶσι σκεπασμένα εἰς ἀναβρυτικὸν ὕδωρ ὡς 10 ἡμέρας, κηπανίζουσι ἐκ νέου, διὰ νὰ πέσῃ ὅλον τὸ ξυλωδὸς μέρος, καὶ τότε λαμβάνοντες τὰς ὑπολειπομένας ἴνας ἢ κλωστὰς, κτενίζουσι καὶ κλώθουσι διὰ νὰ κατασκευάσωσι μετὰ αὐτὰς ὀθόνια, εἴτε ὑφάσματα διάφορα.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Χρῆσις τοῦ θαλασσίου ὕδατος εἰς τὴν ἀρτοποιίαν.

Πρὸ πίων χρόνων ἐδοκίμασαν νὰ μεταχειρισθῶν, διὰ τὸ ζύμωμα τοῦ ψωμίου τὸ θαλάσσιον ὕδωρ ἀντὶ τοῦ συνειθισμένου νεροῦ εἰς τὸ ὅποιον βάλλουσι ἄλας. Τὸ τοιοῦτότρόπως κατασκευασθὲν ψωμίον ἔχει ὅλην τὴν γεῦσιν τοῦ ζυμωμένου μετὰ τὸ γλυκὸν νερόν. Τὸ προζύμι μόνον πρέπει νὰ γίνεταί μετὰ πόσιμον ὕδωρ. Ἡ μέθοδος αὕτη διεδόθη ἀμέσως καὶ συνειθίζεται πρὸ πάντων εἰς τὰ πλοῖα τὰ ἐπιχειριζόμενα πολυημέρους θαλασσοπορίας. Ὁ καθεὶς ἠξέουρει μετὰ πόσῃν οἰκονομίᾳν πρέπει νὰ μεταχειρίζεται τινὰς τὸ νερόν εἰς τὴν θάλασσαν. Μετὰ τὸ θαλάσσιον ὕδωρ ἠμπορεῖς ὅχι μόνον νὰ ζυμώσῃς, ἀλλὰ καὶ νὰ μαγειρεύσῃς, ἢ τοῦλάχιστον νὰ πλύνῃς τὸ κρέας, τὰ ὀψάρια καὶ τὰ λαχανικά, καὶ ἔπειτα νὰ τὰ βράσῃς μετὰ γλυκὸν νερόν, βάλλωντας μικροτέραν ἀπὸ τὴν συνειθισμένην ὄσιν ἄλατος.

ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΑ.

Χρῆσις τοῦ σοκολάτου.

Τὸ σοκολάτον κατασκευάζεται ἀπὸ ἀμύγδαλα κακάου φρυγμένα (καθουρδισμένα) καὶ κοπανισμένα, μετὰ τὴν αὐτὴν ποσότητα σάκχαρος καὶ διάφορα ἀρώματα. Τὸ καλλίτερον κακάον ἐρχεται ἀπὸ τὸ Σοκοάσκου καὶ Καρακάς ἐπαρχίας τῆς μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς. Ἀλλὰ διὰ νὰ μετριασθῇ ἡ ἄγχυμος καὶ ελαιώδης αὐτοῦ γεῦσις, συγκυριῶνται τὸ κακάον τοῦτο μετὰ τὸ γινόμενον εἰς τὰς κυκλάδας τῆς Ἀμερικῆς νήσους, Ἀντίλλας λεγομένας.

Τὸ μίγμα τῶν εἰδῶν τούτων, ἀπὸ τὰ ὅποια συντίθεται τὸ σοκολάτον, λαμβάνει σύστασιν βουτυρώδη συντριβόμενον μετὰ ξύ πετρῶν, εἴτε εἰς πορφυρίτην λίθον πυρακτωμένον κάτωθεν ἀπὸ ἀνθρακικὴν καὶ ἐπάνω τοῦ ὁποίου κινεῖται σιδηροῦς κύλινδρος.

Ἐπειδὴ τὸ κακίον περιέχει σχεδὸν κατὰ τὸ ἥμισυ τοῦ βάρους βουτυρώδη ἢ ἐλαιώδη τινὰ ὕλην, ἥτις δυσκολεύει τὴν γώνευσιν, προστίθενται ὡς ἀρώματα ὀφλοῖος τοῦ κινναμώμου (κανέλλα), καὶ τῆς βανιλλίας ὁ καρπὸς εἰς λεπτοτάτην κόκκιν. Πολλάκις ἐκθλίβεται μέρος τῆς παχείας ὕλης διὰ νὰ μείνη τὸ ὑπόλοιπον ὀλιγώτερον δύσπεπτον. Ἄλλοτε δὲ βάλουσιν εἰς τὸ σοκολάτον σαλέπι τῆς Περσίας, ταπιόκαν, ἢ ἀρροουρούτ. Ἄλλὰ τὸ κοινὸν σοκολάτον, κατασκευάζεται ἀπὸ ἄλευρον φηγοπύρου (καλαμποκιῦ), γαιωμήλων, κούμων (κουκκιῶν) καὶ πίσων (πισελίων).

Τὸ γνήσιον σοκολάτον ἔχει μαλακτικὴν δύναμιν καὶ ὠφελεῖ εἰς τοὺς θερμοὺς καὶ ξηροὺς τύπους, τρέφει καὶ καταπραΰνει τὸν ἐρεθισμὸν τῶν νεύρων· ἀλλὰ βλάπτει τοὺς παχεῖς καὶ λυμφαντικούς, τοὺς πάσχοντας ἐμφράξεις τῶν ὑποχονδριακῶν σπλάγγων, καὶ τὰς χλωρωτικὰς γυναίκας, αὐξάνει δὲ τὴν κλίσιν εἰς τὰς σαρκικὰς ὀρέξεις καὶ ἀμβλύνει χρόνου προϊόντος τὸ πνεῦμα.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ἱατρεία τῆς ψώρας καὶ φθειρίσεως τῶν γεωργικῶν ζώων.

Βάλε εἰς χύτραν 4 οὔγγιας ἄνθος θειαφίου καὶ 14 λίτρας καρυίνου ἐλαίου· ἔπειτα βάλε τὴν χύτραν εἰς τὸ πῦρ καὶ ἀνάδευσον τὸ μίγμα μετ' ἔξυλον ἕως διαλυθῆ μέρος τοῦ θειαφίου, καὶ τὸ ἐλαιὸν λάβη κοκκινωπὸν χρῶμα. Τότε ἀπύστυρον τὸ ἀγγεῖον καὶ πρὶν κρυώσῃ πρόσθεε καὶ 4 οὔγγιας πνεύματος τερεβινθίνης καὶ πάλιν ἀνάδευσον.

Βρέξον εἰς τοῦτο τὸ ἱατρικὸν τὸ πτερόν ἐνὸς κονδυλίου καὶ ἄλειφε τὰ πάσχοντα μέρη τοῦ ζώου.

Ῥύψωσις φορεμῶν.

Πολλάκις τὰ κακῆς βαφῆς φορέματα ρυπαίνονται (λερόνονται) τόσον εὐκόλον, ὥστε βιάζεται τις νὰ μὴ τὰ μεταχειρισθῆ. Ἄλλ' ὅλα σχεδὸν λαμβάνουσι τὴν πρώτην λαμπρότητα τοῦ χρώματος, ἂν σαπωνισθῶσιν μετ' 10 λίτρας ὕδατος, ὅπου ρίπτομεν 4 οὔγγιας ἀλευροῦ γαιωμήλων, τὸ ὁποῖον ἀναδεύομεν καὶ κινουμέν ἐπάνω τοῦ πυρὸς, ἕως οὗ μεταμορφωθῆ εἰς πηκτὴν (gélée), ἥτις ἀναλύεται ἔπειτα εἰς 10 λίτρας γλιαροῦ ὕδατος κτλ.